

Projekty EPC v menších obcích

Mgr. Oldřich Sklenář

Blansko 23. 11. 2017

Co je to EPC?

EPC, neboli **Energy Performance Contracting**

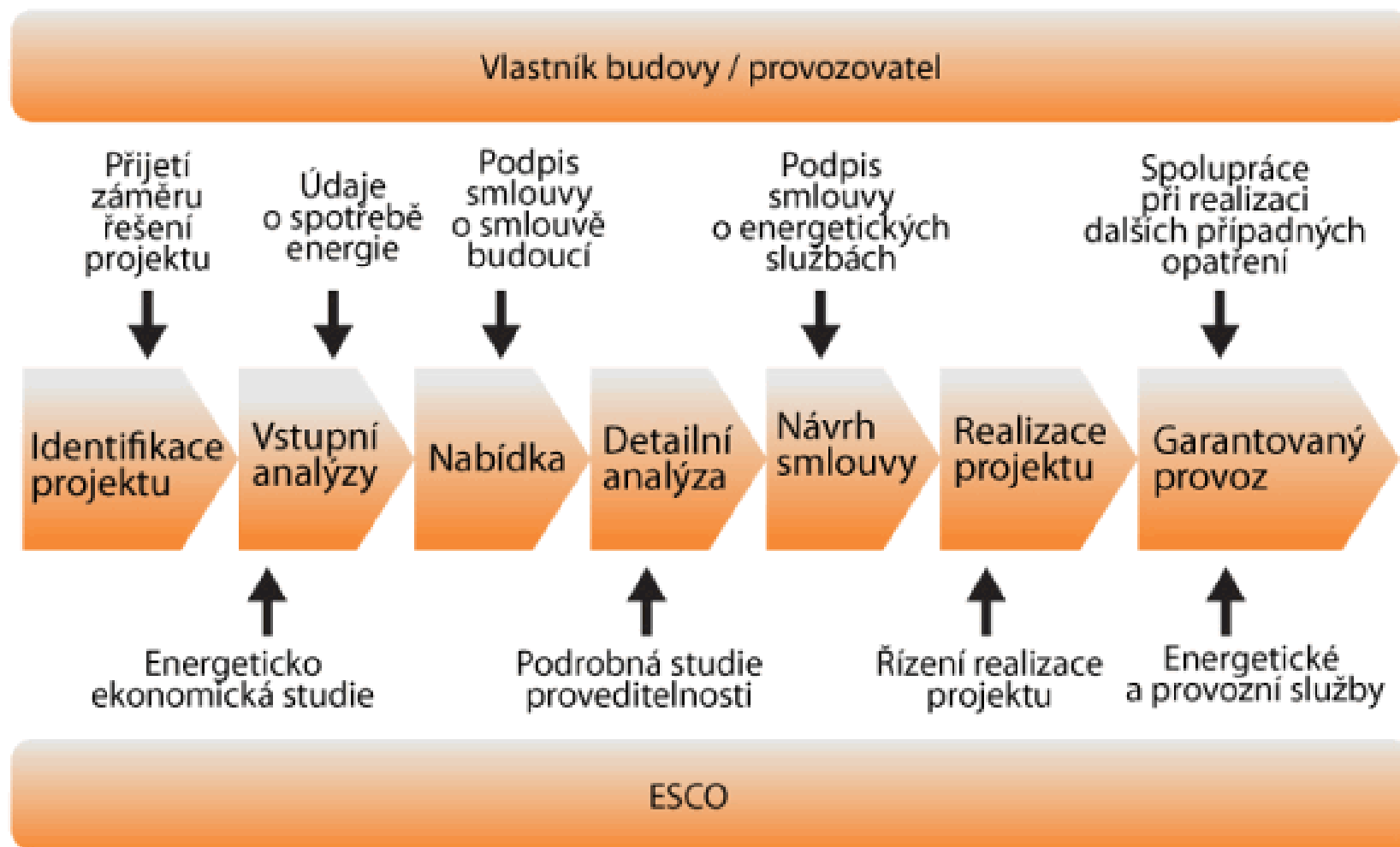
je komplexní služba, která v sobě zahrnuje návrh úsporných opatření, přípravu, realizaci a zajištění financování projektu vedoucím k úsporám energie budov.

Do češtiny se volně překládá jako „**energetické služby se zárukou**“ nebo „**financování energeticky úsporných opatření z budoucích úspor**“.

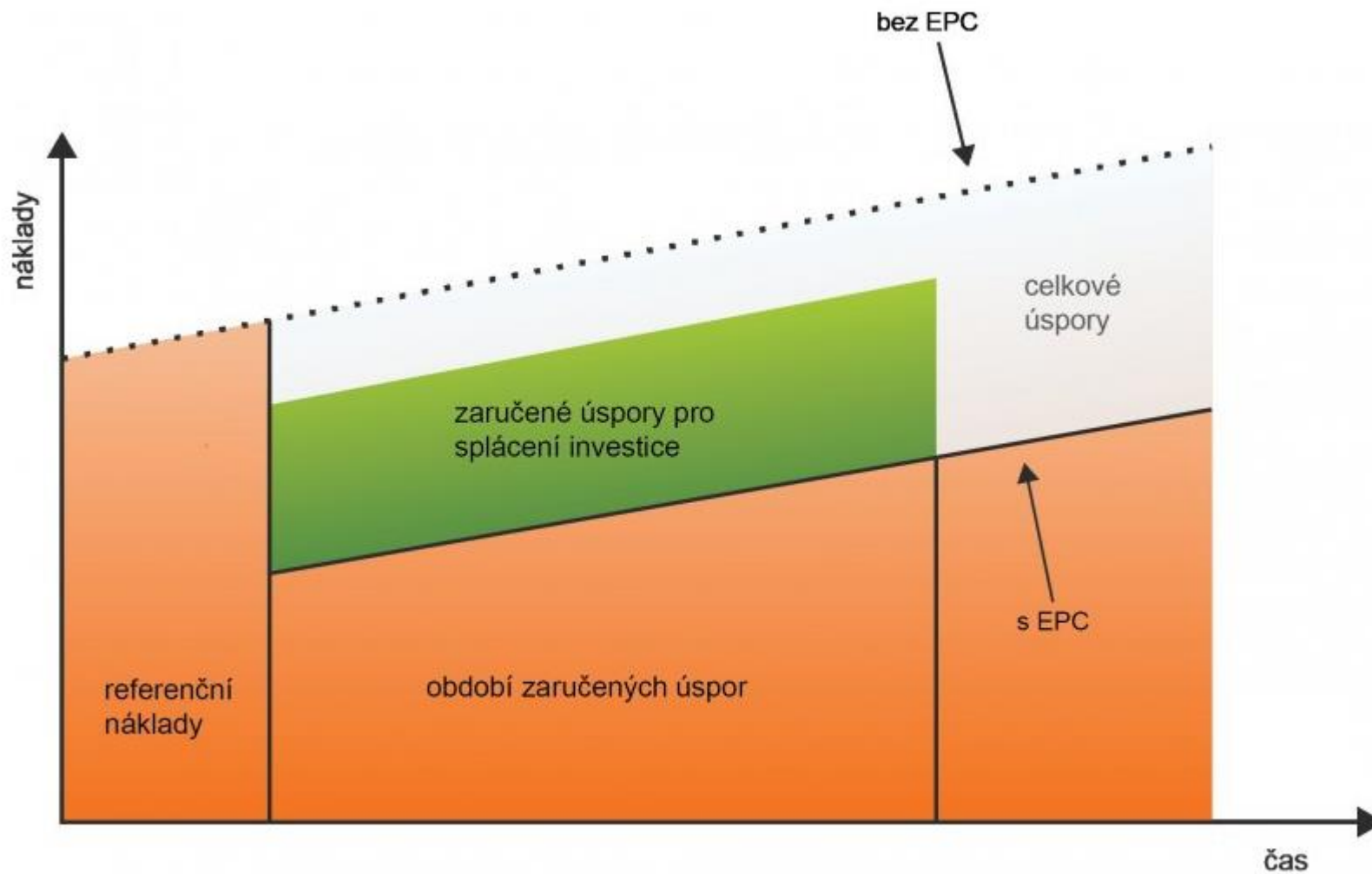
...ve své podstatě se jedná o služby dodané „na klíč“, kdy vůči zákazníkovi vystupuje vždy jeden dodavatel, který **ručí za celkový výsledek** (dosažení energetických i finančních úspor) a současně **přebírá většinu rizik.**

EPC obvykle zahrnuje:

- Návrh (energetická analýza).
- Přípravu (návrh opatření na úsporu energie a snížení nákladů).
- Zajištění financování projektu.
- Vlastní realizaci úsporných opatření.
- Vyškolení obsluhy zařízení.
- Vyhodnocení měření a sledování dosažených výsledků.
- Dlouhodobý dohled nad funkčností a výkonností po dobu smluvního vztahu.

(ESCO = Energy Services Company)

Mezi hlavní výhodu metody EPC patří ta skutečnost, že nabízí dosažení energetických (i finančních) úspor bez zatížení veřejných (případně soukromých) rozpočtů.

Zákazník (obec) totiž **nepotřebuje investiční prostředky** během vlastní realizace úsporných opatření, neboť tyto investice jsou spláceny z dosažených úspor provozních nákladů.

Kdy lze EPC uplatnit?

Primárně je metoda EPC vhodná k realizaci **opatření technologického charakteru**, jakými je například výměna tepelného zdroje, modernizace tepelných rozvodů nebo vzduchotechniky, instalace nového systému měření a regulace apod.

Při komplexní renovaci budov lze metodu EPC vhodně kombinovat např. s dotacemi na zateplení, kdy je pomocí obou mechanismů dosaženo **maximální energetické efektivity**.

Další z oblastí kde lze metodu EPC uplatnit je modernizace osvětlovacích soustav a to jak interiérových, tak i **systémů veřejného osvětlení**.

- Od roku 1993 bylo v ČR realizováno na **220 projektů EPC.**
- Tyto projekty zahrnují úsporná opatření provedená na **více než 1000 budovách.**
- Celkový výše dosažených úspor dosahuje **3,3 mld. Kč.**

Poskytováním služeb EPC se v České republice zabývá **Asociace poskytovatelů energetických služeb (APES)**.

Na jejich stránkách www.apes.cz lze nalézt bližší informace o metodě samotné, jejich poskytovatelích, nebo již realizovaných projektech.

Teoretické podklady, články, videa ad. jsou dostupné také na adrese:

<http://www.tzb-info.cz/epc-energy-performance-contracting>

Jak postupovat?

Energy Performance Contracting
Energetické služby se zárukou

PROCES

přípravy výběrového řízení veřejné zakázky
na poskytování energetických služeb
se zaručeným výsledkem metodou EPC

Asociace poskytovatelů energetických služeb

Asociace poskytovatelů energetických služeb
Prosinec 2012
Praha

Energetické služby se zárukou

Proces přípravy a organizace výběrového řízení

V následujícím grafu je uvedeno schéma procesu přípravy a organizace výběrového řízení veřejné zakázky na poskytování energetických služeb metodou EPC z pohledu zadavatele.

Přípravná fáze	Identifikace projektu – rozhodnutí řešit energetickou náročnost ve vybraných objektech Zpracování analýzy vhodnosti včetně předběžného návrhu prostředků a potenciálu úspor externího poradce pro analýzu a organizace veřejné zakázky Konečný výběr objektů (zakázka)
Fáze před podáním nabídek	Učastníci výběrového řízení zakázka a administrativní či interních postupů zadavatele Vyhášení výběrového řízení zakázka a administrativní či interních postupů zadavatele Zpracování kompletní zadávací dokumentace Převzetí žádosti o účast v souvislosti s předpokladů a výběr kvalifikovaných uchazečů Výzva k podání nabídek a k předložení dokladů
Fáze výběru poskytovatele	Prohlídka místa plnění, zodpovězení dotazů a jejich příloh Úvodní hodnocení nabídek postupného hodnocení v souvislosti s předpokladů a výběr kvalifikovaných uchazečů Konečné vyhodnocení nabídek výběrového řízení Vyhášení vítěze soutěže a k podpisu obou smluvních stran

Asociace poskytovatelů energetických služeb

Energetické služby se zárukou

Přípravná fáze

Příprava projektu realizace úsporných opatření metodou EPC spočívá především ve zjištění, zda je realizace projektu řešeného metodou EPC vhodná, zda je její přínos ve formě potenciálních úspor dostatečný. V rámci zpracování analýzy vhodnosti metodou EPC jsou získány informace o energetické náročnosti objektů a o výši potenciálních úspor.

Vzhledem ke komplexnosti analýzy je vhodné, aby byla provedena externí kontrola. Prostředky na zpracování analýzy je možné získat z EFECT Ministerstva průmyslu a obchodu).

Kvalitní zpracování analýzy se stává základním předpokladem úspěšnosti projektu.

Fáze před podáním nabídek

Na základě zpracované analýzy lze určit objekty vhodné pro realizaci veřejné zakázky. Zadavatel dále vybere nejvhodnější způsob formy služby. V praxi je nejčastěji v případě veřejného výběrového řízení je upraven ve znění pozdějších předpisů. V souvislosti s tím je nutné provést vyhlášení soutěže a jejím uveřejněním v Úředním věstníku. Prvořadě je uveřejňováno oznámení před výběrového řízení.

Zároveň je zpracována kompletní zadávací dokumentace, která splní kvalifikační předpoklady pro účast v soutěži.

Fáze výběru poskytovatele

Uchazečům, kteří splní požadované kvalifikační podmínky, je předložena zadávací dokumentace a jejich přílohy. Uchazeči zpracovávají své nabídky. Prohlídka obou smluvních stran je nutná. Zároveň v případě dotazů, které jsou zodpovězeny shodně všemi účastníky, které jsou zodpovězeny shodně všemi účastníky.

Nabídka uchazečů předává zadavateli v požadované formě a v požadované lhůtě. Uchazečům je předložena zadávací dokumentace a jejich přílohy.

Po obdržení nabídek následuje jejich úvodní vyhodnocení. Uchazečům, kteří nebyli vybráni, je sděleno všem uchazečům. Následuje jednání s vítězem výběrového řízení.

Asociace poskytovatelů energetických služeb

Energetické služby se zárukou

Obsah zadávací dokumentace nad rámec zákonných náležitostí

Podstatné náležitosti

- Místo a předmět plnění s vymezením rozsahu činnosti, na něž se veřejná zakázka vztahuje (místo plnění, tj. seznam objektů), většinou vyplývá z analýzy vhodnosti metody EPC v balíčku objektů určených zadavatelem. Analýzu zpravidla zpracovává externí odborná firma.
- Významné termíny:
 - prohlídka místa plnění
 - podání nabídek
 - otevření nabídek
- Podmínky pro podání nabídek
- Požadovaná struktura nabídky – případně lze zadávací dokumentaci doplnit o vzor nabídky v příloze dokumentace.

Doplňkové náležitosti a požadavky

- Uvedení povinných opatření, jsou-li požadována u jednotlivých objektů či komplexně
- Doplňkový seznam objektů se zpracováním jejich popisu a dalších náležitostí
- Seznam příloh nabídky a jejich vzory – vzor/formulář přílohy rovněž umožní snížit srovnatelnost a přehlednost nabídek. Jedná se především o:
 - Návrh vzorové smlouvy na poskytování energetických služeb
 - Popis současného stavu objektů
 - Referenční hodnoty spotřeby energie, případně dalších provozních nákladů (zpravidla jsou referenční hodnoty zpracovány zvlášť pro zadávací dokumentaci)

Přílohy zadávací dokumentace

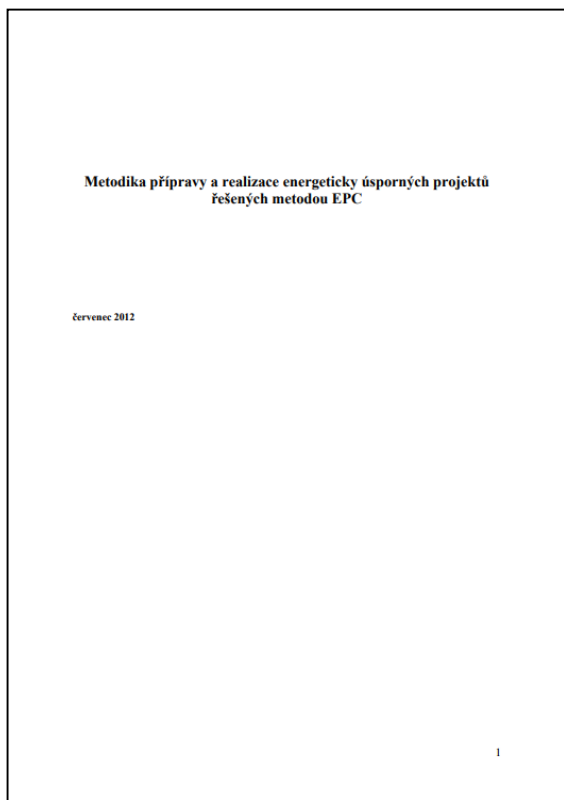
Zadavatel doplní zadávací dokumentaci o přílohy, které standardizují podobu hodnocených částí nabídek, zpřehlední je a usnadní jejich srovnatelnost jako jeden ze základních principů hodnocení. Vhodnými přílohami k zadávací dokumentaci minimálně jsou:

- Krycí list nabídky
- Návrh vzorové smlouvy poskytování energetických služeb
- Popis současného stavu objektů
- Referenční spotřeba energie, případně ostatních provozních nákladů

Popis současného stavu zpracovaný zpracovatelem na uchazečů nezávislým, je objektivním výchozím bodem pro návrh opatření jednotlivých uchazečů. Uchazeči tento popis doplňují o vlastní poznatky při prohlídce míst plnění.

Referenční spotřeba energie je v případě tepelné energie výsledkem přepočtu skutečné naměřené hodnoty ve vztahu k teplotám v daném roce denostupňovou metodou. Použití této metody zaručuje srovnatelnost spotřeby tepelné energie na vytápění mezi jednotlivými roky doby trvání smlouvy. Referenční spotřeba energie mimo tepelné energie na vytápění vychází ze spotřeby minulých let. Referenční spotřeba energie je srovnávací základnou pro vyhodnocování dosažených úspor v průběhu trvání smlouvy.

Asociace poskytovatelů energetických služeb

OBSAH

1. SOUHRN 3

2. PRINCIP METODY EPC (ENERGETICKÉ SLUŽBY SE ZÁRUKOU) 4

2.1 Typy energetických služeb 4

2.2 Metoda EPC 5

Návrh, instalace úsporných opatření a jejich financování 6

Sledování spotřeby energie a souvisejících nákladů, úhrada s

Zaručené úspory, odměna dodavatele při jejich dosažení a p

2.3 Hlavní výhody metody EPC 6

2.4 Nevýhody a rizika 6

Nedostatečné informace 6

Významné změny ve využívání budovy/zařízení 6

Problémy na straně dodavatele 6

Vyboření z předpokládaných parametrů 6

3. NÁVRH METODIKY EPC PRO STÁTNI ORGANIZACE 6

3.1 Organizace projektu – od iniciace projektu po jeho vyhod

úvodní jednání, představení metody 6

Zjištění možných úspor 6

Výběr dodavatele, jednání o smlouvě 6

3.2 Financování projektu EPC 6

Přímý vztah zákazníka a ESCO 6

Nepřímý vztah zákazníka a ESCO (trojúhelníkové schéma) 6

3.3 Legislativní rámec 6

3.4 Postup ze strany zákazníka, zadávání veřejné zakázky 6

3.5 Smluvní vztah s poskytovatelem 6

3.6 Realizace projektu EPC 6

3.7 Významné účetní případy týkající se projektů EPC 6

3.7.1 Účtování v kalize podrozvahových účtů 6

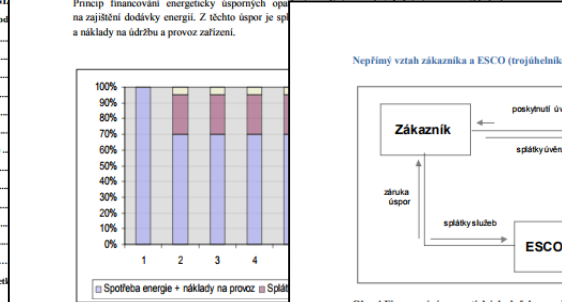
3.7.2 Účtování technického zhodnocení dlouhodobého majet

3.8 Vyhodnocení – měření a verifikace 6

Výběr dodavatele (ESCO)

Zatímco soukromý sektor jedná při výběru vhodného dodavatele podle obecního zákonníku, veřejný sektor je povinen postupovat podle zákona č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách (dále zákon)2.

3.2 Financování projektu EPC

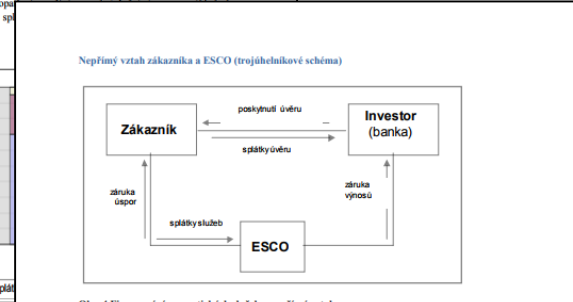

Obr. 2 Princip financování energeticky úsporných opatření

Firma energetických služeb může projekt financovat – bankovním úvěrem, leasingem nebo kapitálem – vždy příjemcem bankovního úvěru.

V zásadě existují dva druhy vzájemných vztahů mezi zákazníkem a ESCO:

- Přímý vztah zákazníka a ESCO a nepřímý vztah

Obr. 4 Financování energetických služeb – nepřímý vztah

Výhodou tohoto způsobu financování je nižší cena úvěru v případě, že zákazník má dostatečnou kreditibilitu. Záruky (garance) jsou v obou případech shodné a na základě vhodně formulované smlouvy vymahatelné. Nevýhodou pro subjekty veřejné správy je přímé zadlužení promítající se do dlouhodobé služby, jejíž výše je sledována ministerstvem financí.

3.3 Legislativní rámec

Výběr poskytovatele energetických služeb se zaručenou úsporou probíhá v souladu se zákonem č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách, ve znění pozdějších předpisů, formou jednacích řízení s uveřejněním. Ide o veřejnou zakázku na služby, protože poskytovatel energetických služeb sám navrhuje koncepci a rozsah projektu EPC, za jehož ekonomický výsledek má poskytnout garance. Vzhledem ke složitosti výběrového řízení, nutnosti připravit řadu technických a ostatních podkladů, vhodných postupů a hodnotících kritérií – spolupracuje se zadavatelem odborná poradenská firma.

Pořízení nebo technické zhodnocení hmotného a nehmotného dlouhodobého majetku ve státním sektoru lze realizovat v rámci finančních programů. Organizační složka státu financuje programy ze svého rozpočtu v rámci závazných ukazatelů stanovených zákonem o státním rozpočtu (§ 50 zákona č. 218/2000 Sb.) na příslušný rok, což je základní princip jejího financování. To ovšem nevyklučuje příběžné financování akce během více let. Víceleté smlouvy nejsou ve veřejném sektoru nic výjimečného.

Zákon č. 218/2000 Sb., rozpočtová pravidla, stanovuje, že organizační složky státu nemohou přijímat úvěry (§ 49 odst. 1 zákona č. 218/2000 Sb., rozpočtová pravidla). Dle stanoviska Ministerstva financí z prosince 2011 je využití metody EPC skrytým úvěrováním státu.

Organizační složka státu může čerpat rozpočtové prostředky pouze do výše závazného ukazatele; nestačí-li tyto prostředky, je třeba provést rozpočtové opatření, jinak se organizační složka státu dopouští porušení rozpočtové kázně (viz § 25 odst. 5 zákona č. 218/2000 Sb.). To také není v rozporu s financováním akce z rozpočtových prostředků, protože provedení rozpočtového opatření v případě potřeby je věc naprosto běžná.

Důležité body:

- Reference ESCO společnosti.
- Nastavení referenční spotřeby, resp. referenčního období.
- Nastavení smluvních vztahů, zvláště sankcí za neplnění stanovených úspor.

Specifika menších obcí:

kritický především rozsah projektu.

- Využití mikro EPC*.
- Zadávání EPC v rámci svazku obcí (dle § 49–53 zákona o obcích).

*

<http://www.mas-moravsky-kras.cz/ftp/ENERGYREGION/opatreni/C12.pdf>

Děkuji Vám za pozornost